

[Bodil Koch.]

de kan få lejlighed til at høre prædike og tale med inden ansættelsen. Hvis genansættelsesvilkårene i Danmark for de præster, der føler trang og evne til at arbejde udenfor landets grænser, vedblivende skal være så vanskelige, som de nu er, vil resultatet meget let blive, at vi ikke kan besætte posterne på Grønland, på Færøerne, i Sydslesvig eller i udlandet, hvor det nu måtte være, med virkelig kvalificerede folk. Lovforslaget åbner mulighed for, at danske teologer uden ængstelse for fremtiden kan vie en årrække af deres liv til arbejde på fjernt liggende arbejdsmarker eller udenfor landets grænser.

Men den samme lovændring rækker videre. Den, der kender det mindste til dansk kirkeliv, vil vide, at i ikke helt sjældent forekommende tilfælde kan en præst „brænde inde“ i sit sogn; af en eller anden grund kommer han i et skævt forhold til sin menighed, der er ingen indbyrdes kontakt, og både menighed og præst ville vinde ved et præstekifte, men i sådanne tilfælde kan det være næsten en umulighed for præsten at blive indstillet til et andet embede. Ved den udvidede bemyndigelse, som lovforslaget giver kirkeministeren, kan der i en sådan situation finde-en forflyttelse sted, som kan komme til at betyde en fornyelse for både præst og menighed.

Lovforslagets § 35 redegør nærmere for fremgangsmåden ved disse særlige besættelser, og det understreges, at ministeren er pligtig til at indhente en erklæring fra det ledige embedes biskop, inden han udpeger de tre ansøgere, som menighedsrådet kan vælge imellem. Heri ligger der en vis garanti for, at ministeren ved udnævnelsen vil komme til at tage tilbørligt hensyn til de kirkelige retninger og andre særlige forhold i det pågældende sogn.

Da jeg regner med, at de ærede medlemmer kender lovforslaget, skal jeg ikke gå i enkeltheder, men blot sige, at vi fra vor side mener, at denne ændring i indstillingsreglerne ved besættelsen af hvert 10. embede i høj grad vil vise sig at gavne kirken. I forelæggelsestalen påpegedes det, at en lignende fremgangsmåde ved præsteansættelser kendes både i Norge og Sverige og dér nyder almen anerkendelse. Der vil måske være et og andet menighedsråd herhjemme, som ængstes ved tanken om på denne måde at få en præst påduttet, men for det første har menighedsrådet dog ret til selv at udpege een bestemt ansøger blandt de 3, og er indstillingen enstemmig, kan ministeren ikke gå imod den, og for det andet spiller jo ofte under de nuværende forhold sådanne til-

fældigheder ind ved indstillingerne, at man synes jeg, i og for sig ikke behøver at tage altfor tungt på, at indstillingsretten hver 10. gang begrænses så lidt, som der her er tale om.

Det kunde måske synes rimeligt — man kunne tænke sig det forslag fremkomme —, at man kun anvendte den her foreslåede regel i sogne, hvor der er to eller tre præster. Men det ville efter mit skøn ikke være rigtigt. Dels ville der næppe på denne måde kunne rådes bod på den før nævnte vanskelighed ved de påkrævede præsteforflyttelser, idet der ikke blev embeder nok til rådighed, dels ville disse embeder da så godt som altid blive byembeder og oftest kun residerende kapellanier, idet sognepræsteembederne i reglen er besat i en længere årrække.

Den lige omtalte ændring betød som nævnt en vis indskrænkning i menighedsrådenes indstillingsret ved 10 pct. af embedsbesættelserne. Til gengæld gives der i lovforslagets § 40 menighedsrådene en udvidet bemyndigelse, idet ministeren ifølge denne paragraf ved de 90 pct. andre embedsbesættelser, der sker efter de nugældende regler, er forpligtet til at indstille en ansøger til udnævnelse, hvis han har $\frac{3}{4}$ af de afgivne stemmer i menighedsrådet eller, hvis det ikke er et lige tal, da det nærmest derunder liggende lige tal. Dette er en betydelig forøgelse af menighedsrådenes myndighed, idet der jo som bekendt nu kræves enstemmighed.

Jeg vil dog i denne forbindelse gøre opmærksom på, at der synes mig at være en vis indre modsigelse mellem lovforslagets § 40 og § 41. I § 41 hedder det, at ved besættelsen af embeder ved kirker med flere præster skal ministeriet ved indstilling til kongen tage tilbørligt hensyn til mindretallene i menighedsråds kredsen, men denne hensyntagen bliver i nogen grad illusorisk. Hvis f. eks. et menighedsråd er på 15 medlemmer, skal ministeren indstille den ansøger, som har 11 stemmer — det er det nærmest liggende hele tal under $11\frac{1}{4}$, som $\frac{3}{4}$ brøken giver. Han skal indstille den ansøger, som har 11 stemmer, og det bliver meget svært, for ikke at sige umuligt at tage hensyn til det lille mindretal på 4 medlemmer, hvis ikke menighedsrådet selv ønsker at tage dette hensyn. Her tror jeg der må en eller anden ændring til, eventuelt ved en tilføjelse om, at ved kirker med flere præster skal indstillingen være enstemmig for at tages til følge.

Det foreliggende lovforslag rummer yderligere en ændring, som er egnet til at vække en vis opsigt. Jeg tænker herved på § 4, stk. 1, hvor første gang i et almindeligt lovforslag 21 års alderen er sat som grænse for